

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζῶσιν» (Β' Κορ. γ' 6)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

Πτυχ. ἱερεὺς ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Καθηγητὴς

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἡ «ΝΕΑ ΖΩΗ» εἰσέρχεται εἰς νέαν περιόδον ἐντονωτέρας δράσεως. Δράσεως πρὸς ὠφέλειαν καὶ συμβολὴν εἰς τὴν ἐπίλυσιν πάντων τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων, ἀίνα ἀπασχολοῦν τὴν κοινωνίαν μας καὶ τῶν ὁποίων ἡ λεπτομερὴς ἐξέτασις συντελεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἀληθοῦς ἀντιλήψεως περὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως, ἢ ὅποια παραμένουσα ὡς ἔχει ἐγκυμονεῖ πλείστους ὄσους κινδύνους διὰ τὴν κοινωνίαν μας καὶ τὴν οἰκογένειον.

ὑπὸ τὴν νέαν διεύθυνσιν ἡ «Νέα Ζωή» θὰ συνεχίσῃ τὸ βασικὸν της πρόγραμμα, ὅπως φανῇ ὠφέλιμος, καταβάλλουσα τὰς αὐτὰς καὶ ἔτι περισσοτέρας προσπάθειας πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, σιγηρίζομένη δὲ εἰς τὴν μέχρι σήμερον ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου της εἶναι πεπεισμένη διθάλει τύχει μεγαλυτέρας ἔτι καὶ προθυμοτέρας ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους τῶν ἀναγνωστῶν της, τοὺς ὁποίους διαβεβαίωθι διὰ τῆς τοιαύτης ὑποστηρίξεώς των μετέχουσιν εἰς ἔργον ἀταρτητὸν διὰ τὴν περισυλλογὴν καὶ διάσωσιν τῆς κινδυνευούσης ἠθικῶς κοινωνίας μας.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΣ ΚΛΗΡΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Μετά τοὺς ἐνδόξους πολέμους τοῦ 1912—13 ἤρξατο σοβαρὰ ἐσωτερικὴ κίνησις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀναδιοργάνωσιν αὐτῆς, ὡς ἦτο δὲ ἀκόλουθον τὴν πρωτίστην θέσιν ἐν τοῖς συζητο μένοις ζητήμασι κατέλαβε τὸ ζήτημα τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ἡ καταρτισθεῖσα τῷ 1914 μεγάλη νομοπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀνεθεώρησε τὸν Ἐνοριακὸν νόμον τοῦ 1914, ἐκήγαγε δὲ σημαντικὰς τινὰς βελτιώσεις. Καθώρισε διατάξεις περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου ἐν Ἱερατικαῖς Σχολαῖς καὶ περὶ τῆς τακτικῆς αὐτοῦ μισθοδοσίας. Ἄλλ' ἐν ταῖς σκέψεσι καὶ ἐποφάσεσι τῆς Ἐπιτροπῆς εἶχεν ἐπικρατήσῃ ἡ ἐσφαλμένη ἀρχή, καθ' ἣν διὰ τὰς μικρὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ἀπαιτοῦνται ἱερεῖς μὲ προσόντα κατώτερα, συνεπῶς καὶ μὲ μισθὸν κατώτερον. Κρίνοντες τότε τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἐν τῇ «Ἀναπλάσει» (ἔτ. ΚΖ', ἀρ. θμ. 435, τῆς 10 Σεπτ. 1915) ὑπέδεικνύομεν τὸ ἐσφαλμένον τῆς ἀρχῆς ταύτης. Βεβαίως, ἐλέγομεν ἐπιτάμενός τις θὰ εἶπη ὅτι καὶ τὰ ἐξόδα τῶν πόλεων εἶναι περὶ σότερα τῶν ἐξόδων τῶν χωρίων. Ναι, ἀλλ' ἐὰν τιθῆ ὡς ἀρχὴ ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ κληρικοὶ πρέπει νὰ ἔχωσιν τὰ αὐτὰ προσόντα, δεικνύεται εἶναι νὰ καθορισθῆ καὶ ὁ αὐτὸς μισθὸς διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς κληρικοὺς. Διότι βεβαίως ὁ ἱερεὺς τῶν πόλεων θάπαιξαι περισσότερα, ἀλλ' ἔχει καὶ τυχηρὰ περισσότερα. Ἡ ἀρχὴ τῶν κατωτέρων διὰ τοὺς ἱερεῖς τῶν χωρίων καὶ κατωτέρου μισθοῦ δι' αὐτοὺς εἶνε τόσον ἐσφαλμένη, ὅσον θὰ ἦτο καὶ ἡ ἀρχή, καθ' ἣν διὰ τὰς μικρὰς πόλεις ἀπαιτοῦνται λ. χ. ἰατροὶ μὴ ἔχοντες ἐπὶ αὐτὴν μόρφωσιν πρὸς τοὺς ἰατροὺς τῶν πόλεων, οἱ δημοδιδάσκαλοι μὴ ὄντες ἀφοίτοι τῶν Διδασκαλείων, ἀλλ' ἐκωλύονται τὸς σχολῆς. Ἡδύνατό τις μάλιστα νὰ ἰσχυρισθῆ, προκειμένῳ περὶ τῶν ἱερέων, ὅτι διὰ τὰς μικρὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία οὗτοι πρέπει νὰ ἔχωσιν προσόντα ἀνώτερα τῶν ἱερέων τῶν πόλεων. Εἶνε τάχα ἀνάγκη ν' ἀποδειχθῆ ἡ ὁ θύσις τοιοῦτου ἰσχυρισμοῦ; Μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θεωροῦσι τὸν ἐνοριακὸν κλῆρον ὡς τελετουργὸν ἀπλῶς ἄνευ ἄλλης τινὸς ἀποστολῆς καὶ ποιμαντορικῆς δόσεως θὰ εὕρισκον τὸν ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸν ὄχι ὀρθόν. Ἀλλὰ ποῖος λοιπόν θ' ἀντιπροσωπεύῃ τὴν ἀγίαν μας θρησκείαν ἐν τοῖς χωρίοις; ποῖος ἄλλος ἐκτὸς τοῦ ἱερέως; ποῖος θ' ἀπολογηθῆ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ θ' ἀποκρούῃ τὰς κατὰ τῆς θ. ησκειᾶς ἐπιθέσεις τοῦ τυχῆν ψευδπιστήμονος ἱατροῦ, τὰ σκώμματα τοῦ τυχῆν ἀσεβοῦς διδασκάλου; ποῖος θὰ εἶνε διαρκῶς τοῦ λαοῦ πενήτη καὶ δάσκαλος, τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ θελοῦ λόγου μεγαλόφρονος κήρυξ πρὸς τοὺς χωρικοὺς; ποῖος ἄλλος ἐκτὸς τοῦ ἱερέως; Ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπάρχουσιν ἄφθονα τὰ φῶτα καὶ πολλοὶ τοῦ ἀμπελω-

νος τῆς ἐκκλησίας οἱ ἐργάται. Ἄλλ' ἐν τοῖς χωροῖς ὁ ἱερεὺς εἶνε ὁ μοναδικὸς λύχνος τοῦ χριστιανικοῦ φωτός. Θέλετε λοιπὸν ἐσθραμένον τὸν λύχνον τοῦτον; Θέλετε πεινῶντα καὶ γυμνητεύοντα τὸν μόνον ἀνεπρόσωπον τοῦ Θεοῦ; Παρατρέχοντες πλείστας ἄλλας λεπτομερείας λέγομεν δι', ἂν δὲν ζῶσθε εἰς τὸν ἱερέα τοῦ χωρίου ἱερατικὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχη πᾶς ἄλλος ἱερεὺς, ἀλλ' ἐξασφαλιστε μόνον εἰς αὐτὸν μισθὸν, θὰ βλάβητε μᾶλλον. Διότι ὁ τοιοῦτος ἱερεὺς, ἔστω καὶ 80 δραχμὰς ἔχων ἐτοιμὸς κατὰ μῆνα, θὰ κέθηται ἀργὸς ἐλην τὴν ἐδδομάδα, ἀνευ πνευματικῆς τινος ἀσχολίας. Μόνον ὁ ἀνεπτυγμένον καὶ ἀξίος τῆς μεγάλῃς του ἀποστολῆς ἱερεὺς, ἔχων ἐξησφαλισμένον τὸν μισθὸν του, θὰ εἶνε διαρκῶς ἀπασχολημένος, χρησιμοποιοῦμενος καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐν ταῖς σχολαῖς.

Φρονοῦμεν λοιπὸν δι' ἃς δέον νὰ ὑψωθῇ μὲν ὁ μισθὸς τῶν ἱερῶν τῶν χωρίων, νὰ ἐπέλθῃ δὲ πλήρης ἐξίσωσις προσόντων καὶ μισθοδοσίας· νὰ ὑπάρχωσι· ἐν ἀνάγκῃ διαδοχίαισι τινέσιν ἐν τῇ μισθοδοσίᾳ ἀλλὰ τοιαῦται οἶκι καὶ διὰ τοῦ ὁδασκάλου, καὶ αἱ αὐταὶ διὰ πάντας, ἐφ' ὅσον ἡ μισθοδοσία τῶν ἱερῶν δὲν θὰ δίδεται ἀπὸ τοῦ ἐνορίτου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου. Ἄλλως θ' ἀποτύχωσι αἱ περὶ προσόντων τῶν ἱερῶν διατάξεις, ὅτι ποῖος διδάκτωρ τῆς θεολογίας, ἢ ἔστω καὶ ἀνωτέρας ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς ἀπόφοιτος, θὰ θελήσῃ νὰ γίνῃ ἱερεὺς χωρίου; Ἐὰν δὲ ὁ μὴ γένοιτο, ἀποτύχωσι αἱ διατάξεις περὶ προσόντων, ὡς ὤρισεν αὐτὰς ἡ Ἐπιτροπεία, θὰ ἀποτύχωσι μὲν ἀναμφιδόλως καὶ αἱ περὶ μισθοδοσίας διατάξεις, θὰ ἐπανέλθῃ δὲ τὸ νῦν οἰκτρὸν ἀληθῶς καθεστῶς.

Δυστυχῶς αἱ προβλέψεις αὐταὶ ἐπηλήθεισαν, καίτοι τὸ ἔργο τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1914 - 15 δὲν ἐτίθη εἰς ἐφαρμογήν. Ἡ ἐπελθούσα ἔμως, ἔστω καὶ κατὰ θεωρίαν βελτίωσις, τῆς θέσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, συνετέλεσεν εἰς τὴν προσέλευσιν εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ ἀποφοιτῶν τινῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιολογικῆς Σχολῆς, τὰ δὲ παραχθέντα ἐν ταῖς τάξεσιν τοῦ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Κλήρου κενὰ ἀπληρώθησαν διὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ ἐπὶ ἐν ἔτος λειτουργίας του παρὰ τῇ Ριζαρείῳ Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν ἡμετέραν διεύθυνσιν Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου. Τοῦτου ἀπομίμησις οὐχὶ ἀξιοσώστατος, ἀλλ' ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐπιβληθέντα ὑπῆρξαν αἱ λεγόμενα «Προπαρασκευαστικὰ Ἐκκλησιαστικὰ Σχολαῖα».

Ἐξ δὲ καὶ ἐν ταῖς ἐμπροσθεν ὑπεδείχθη, ὁ λόγος δι' ἃς ἀπεύχχανον παρ' ἡμῶν αἱ Ἱερατικαὶ Σχολαὶ καὶ δι' ὅν εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα ἐτρέποντο οἱ ἐξ αὐτῶν ἀποφοιτῶντες, ἦτο δι' ἃς ἐστρεφόντο οὗτοι προσόντων, δυναμῶν νὰ χρησιμεύσωσιν αὐτοῖς κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἀποφοιτήσεως μέχρι τῆς χειροτονίας χρόνον. Ἐπιτιμῶντες δὲ ἐπὶ τῇ διεύθυνσιν τῆς Ριζαρείου Σχολῆς τὴν λύσιν τοῦ μεάλου τούτου προβλήματος, μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας, ἐπέτυχον ἐν τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῇ 16 Ἀπριλίου 1918 φήρσιν τοῦ νόμου 1432 «Περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου».

δι' οὓς οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Ριζαρίου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἀπέκτων τὸ δικαίωμα τοῦ Δημοδιδασκάλου κατὰ τὸν πρὸ τῆς χειροτονίας χρόνον. Δυστυχῶς πρὸ τριετίας ὁ εὐεργετικώτατος ἐκεῖνος νόμος κατηργήθη, ἀφοῦ ἤδη αἱ ἑθνεῶς καὶ ἀμελετήτως ἰδρυθεῖσαι Ἱερατικαὶ Σχολαί, εἰς ἃς ὁ νόμος εἶχεν ἐπιταθεῖ, δὲν ἀπέδωκαν πᾶσι τὰ προσδοκηθέντα ἀποτελέσματα. Οἱ ἐλθόντες ὁμοῦ ἐκ τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ δὴ ἐκ τῆς Ριζαρίου Δημοδιδασκαλῶν, τὰ μέγιστα ἠὲ δοκίμησαν καὶ ἀπὸ πολλῶν ἀτόφρων ὑπῆρξαν ὠφελ μώτατο εἰς τὴν κοινωνίαν. Εἶνε δὲ κοινὸν ἀπόρρητον τὸ ὅτι ἐκπαιδευτικοὶ τινες δὲν εἶδον εὐχαρίως τὴν εἰς τὸν διδασκαλικὸν κλάδον εἰσοδὸν τῶν φορέων θρησ εὐτικῶν πνεύματος.

Ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἡ ραγδαία ἐξέλιξις τῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς χώρας κατέστησαν δυνατόν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἐπιτύχη, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχη ὑπὸ μαλὸν πολιτικῶν καφεστῶν. Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1922 ἐξηναγκάσθη μᾶλλον ὅπως δεχθῆ τὰς ἀπόφεις τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν ζητημάτων αὐτῆς. Τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923, «Περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», ἔργον πολλῆς καὶ ἐπισταμένης μελέτης εἰδ κῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελεῖ νέον γενναῖον βῆμα πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Ὁ νόμος αὗτος ὡς πληρέστατα χεραφέτησις τῆς ἐνορίας ἀπὸ τῆς μικροπολιτικῆς, δημογραφικῆς ὅλων νέαν κατάστασιν τῆς διοικήσεως ναῶν, ὅτι αὐτοῦ δὲ καθοριζόμενος θεσμὸς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ οἴκειο Ἱεράρχου, θεμελιεῖ ἐπὶ κανονικῶν ἐκδόσεως καὶ ἀσφαλίξει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐνοριακοῦ βίου. Τέλος αἱ περὶ ἐφημεριακοῦ Κλήρου διατάξεις τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος λύουσι κατὰ θεωρίαν τοὐλάχιστον τὰ ζητήματα τῆς μορφώσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Ἐπιφυλασσόμενοι ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ ν' ἀναλύσωμεν τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων τοῦ 1926 καὶ 1929, ἐτροποποήθη δὲ διὰ τοῦ προσφάτου Νόμου 5148, σημειώμεν τὸ εὐχάριστον γεγονός ὅτι πρῶτην φοράν ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἐν ὁμολῇ καὶ καταστάσει πραγμάτων, ἐνομοθέτησε περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γενικῶς καὶ ἰδίᾳ περὶ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ τροποποιηθέντος ἤδη Ἐνοριακοῦ Νόμου ἀποτελεῖ καὶ ὁ νόμος 4606 «Περὶ συστάσεως Ταμείου ἀσφαλίσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος», ὡσαύτως τροποποιηθεὶς διὰ τοῦ Νόμου 5148, ἐισαγῆ τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίσεως διὰ τοῦ νέου Ταμείου ὑποῦ χῶ τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ἐδημοσιύθη ὡσαύτως καὶ ὁ Νόμος 5142 «Περὶ ἰδρύσεως Ἱερατικῶν Προνομιτιστικῶν καὶ περὶ Ἱερατικῶν Σχολῶν», ἀναγόμενος καὶ οὗτος εἰς τὸν κύκλον τῶν ζητημάτων τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν νόμων τούτων ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ.

(Ἐκ τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου»)

ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΕΝ ΤΩ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΩ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Διὰ τὰ πραγματευθῆμεν τὴν συγκεκριμένην ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε ἀνάγκη νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὰ περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Ἠθικοῦ Σύμπαντος, πρῶτον γενικῶς καὶ ἔπειτα εἰδικῶς, — περὶ τῆς ἀνθρωπότητος, — ἐκ τῶν Γραφῶν.

1.— Ὁ Θεὸς εἶνε ἡ ὑπεράττη ἀπόλυτος Προσωπικότης δημιουργὸς καὶ συντηρητῆς τοῦ Ἠθικοῦ Σύμπαντος καὶ τοῦ Ἑλικοῦ τοιοῦτου (Ματ. ιη', 10. Ρωμ. ια', 36) Τὸ Ἠθικὸν Σύμπαν εἶνε πολυαριθμοτάτη χορεία λογικῶν καὶ ἐνσυνειδήτων ὄντων. — ὁρατῶν καὶ ἀορατῶν, — τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἐτέμησε μετ' ἠθικὴν ἐλευθερίαν διὰ τὰ στεφανώσῃ αὐτὰ μετ' ἀρρητον μακαριότητα καὶ αἰώνιον δόξαν, ἐξαρτωμένην ἐκ τῆς πορείας τῆς ἠθικῆς ἐλευθερίας των. (Κολ. α', 16. Ἰουδ. 6).

2.— Θεμελιώδης νόμος τῆς σχέσεως τῶν ἐλευθέρων οὕτων ὄντων πρὸς τὸν Θεόν, ἀπολύτως δίκαιος καὶ εἰς ἄκρον τιμητικὸς διὰ τὰ δημιουργήματα, — ὡρίσθη ἡ ἐξ ἀγάπης Ἰπακοῆ των εἰς τὴν Βουλὴν Αὐτοῦ (Ψαλ. ργ', 20-21). Ὁ νόμος οὗτος τῆς Ἰπακοῆς εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὸν νόμον τῆς περιοφραῆς τοῦ Ἑλικοῦ Σύμπαντος περὶ κεντρικὸν τινα πυρῆνα, ἀλλὰ εἶνε συγχρόνως ἀπείρως ἀνώτερος αὐτοῦ εἰς τὴν πραγματικὴν ὑπὸ ὄντων ἐλευθέρων. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐλευθερίας Ἰπακοῆ τῶν ἠθικῶν ὄντων εἰς τὸ θέλημα τοῦ δημιουργοῦ των εἶνε ἡ πλήρωσις των μετ' τὴν μακαρίαν Ζωήν, — ἀγάπης χαρᾶς, εἰρήνης καὶ δυνάμεως, — ἡ ὅποια ἐκπαρεῖται ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καθὼς τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ ἡ ἀνύψωσις καὶ πρόοδος αὐτῶν εἰς τὸ αἰώνιον Σχέδιον τῶν μελλοντικῶν βουλῶν Του. (Α' Χρον. ιγ', 27).

3.— Τοῦναντίον δὲ, ἀποτέλεσμα τῆς ἐλευθερίας Ἰπακοῆς καὶ ἀποστασίας τοῦ ὄντος ἀπὸ τῆς θείας ἐπαρτήσεως εἶνε ἡ ἀποκοπή του ἀπὸ τῆς θείας Ζωῆς καὶ ἡ καταδύθις αὐτοῦ εἰς τὸ πνευματικὸν σκότος ἔξω τοῦ ἐνδοῦς υ Σχεδίου. Ἡ τοιαύτη καταστροφή ὀνομάζεται Ἐπίπλευσις. Ὁμοιάζει μετ' τὸ πάθημα ἐνός ἐκτροχιασμένου πλανήτου, ἀλλ' ἔχει ἀπείρως ἐνωτέραν σοβαρότητα καὶ συνεπειάς, διότι εἶναι ἔργον ὄντος λογικοῦ καὶ ἐλευθέρου. Δκ. ι', 18. Ἰουδ. 6).

*
*

Ἡ ἀνθρωπότης ἀποτελεῖ καὶ αὐτὴ τμῆμα τοῦ Ἠθικοῦ Σύμπαντος τὸ ὅποιον ὁμοίως ἕνεκα κατὰ τὴν χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας του ἔχει ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴν ἀνωτέραν Ζωὴν τοῦ θεοῦ Πνεύματος. Ἡ Γῆ ἡμεῖς εἶνε Ἐπαρχία ἀποστάτης τοῦ Ἠθικοῦ

Σύμπαντος· ἡ ἀνθρωπότης ἀπ' αὐτοῦ τοῦ γενναρχικοῦ ζεύγους τῆς ἀκολουθεῖ τὴν ἰδικὴν τῆς θέλησιν καὶ ζῆ ἐν καταπτώσει· κάτω τοῦ θεοῦ Ἰεωδου τῆς ἐν τῇ ἀπωλείᾳ, ὡς πρὸς τὴν θεϊαν μακαριότητα. Τὴν λυπηρὰν αὐτὴν κατάστασιν μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἐσωτερικὴ παρατήρησις ἐκάστου. Μὲ ἄλλους λόγους ἡ ἀμαρτία, — με ἐκδηλώσεις ἄλλοτε ζωηρότερας καὶ ἄλλοτε ἀσθενεστερας, — εἶνε πραγματικότης γενικὴ ἐν τῇ ἀνθρωπότητι. (Γεν. γ', 24, ζ' 5. Ρωμ. γ' 23. Μάρκ. ζ'. 21 23. Ρωμ. α' 24—32 ζ', 23).

ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΙΛΗΜΜΑ

Ἡ ἠθικὴ πτώσις τοῦ κόσμου μας καὶ ἡ ἀποκοπὴ τοῦ ἀπὸ τὴν ἐάρτησιν τοῦ Θεοῦ ἔθεσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν θεμελιώδη Νόμον τῆς λειτουργίας τοῦ Ἡθικοῦ Σύμπαντος τὸ ἐξῆς μέγα ἠθικὸν δίλημμα: «Ἡ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ διὰ τῆς Παρακοῆς μας καταπατομένου Νόμου καὶ νὰ μᾶς τιμωρήσῃ ἐφαρμόζων τὸν Νόμον τοῦτον, ἢ τούναντιον νὰ παραβλεψῇ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ καταπατομένου Νόμου καὶ νὰ μᾶς συγχωρήσῃ παραμερίζων τὸν Νόμον. Ἄς μελετήσωμεν τῶρα ἐκατέραν τῶν δύο τούτων περιπτώσεων».

Ἰον. Ἐάν ὁ Θεὸς ἱκανοποιεῖ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ διὰ τῆς Παρακοῆς μας καταπατομένου Νόμου τοῦ Ἡθικοῦ Σύμπαντος, ἔστω μετὰ τὴν ἐπεισεκτεστάτην τιμωρίαν ἡμῶν, δηλαδὴ νὰ ἀρνηθῆ ἀπλῶς πᾶσαν ἐπέμβασιν καὶ νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ εἰς τὰς ἰδικὰς μας δυνάμεις, θὰ ἦτο μόνον τοῦτο ἀρκετὸν ὥστε νὰ μείνῃ αἰώνια ἡ ἀποκοπὴ μας ἀπὸ τῆς θεϊας Ζωῆς καὶ τοῦ θεοῦ Σχεδίου, διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται μόνος, του νὰ ἐγερθῆ καὶ νὰ συνάψῃ σύνδεσμον μετὰ τὸν Θεὸν —, τὴν Πηγὴν τῆς μακαρίας Ζωῆς, — ἐκ τοῦ σκότους καὶ τῆς δουλείας ἐνθα διὰ τῆς ἀποστασίας του ἐβυθίσθη. Ὀλόκληρον λοιπὸν τμήμα τοῦ Ἡθικοῦ Σύμπαντος, — ἡ ἀνθρωπότης, — θὰ ἐκείνομεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἰώνως ἀποκλεισμένοι ἐξω τῆς Ζωῆς καὶ τῆς δόξης αἰωνίου Σχεδίου, εἰς τὸν πνευματικὸν Θάνατον!

Ἰδοὺ εἰς ποῖον τραγικὸν ἀποτέλεσμα θὰ ὠδήγει ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἀπατήσιων τοῦ καταπατομένου Νόμου!

Ὁ μέγας ὁμοῦ καὶ ἀξιομνητος Θεὸς εἶνε πρὸ παντὸς Ἀγάπη καὶ θέλει μᾶς σῶσῃ! Ὅλο τὸ μεγαλεῖον Του συνοψίζεται μετὰ τὸν ἄπυρον πλοῦτον τῆς λέξεως «Ἀγάπη» (Α'. Ἰωάν. δ' 16). Ἐπιθυμεῖ διακαῶς νὰ μᾶς συγχωρήσῃ διὰ νὰ συνδεθῆ μαζί μας, — ἰάν ἡμεῖς ἐλευθέρως θελήσωμεν τοῦτο, — καὶ νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὴν Ζωὴν τοῦ θεοῦ Του Πνεύματος καὶ τὴν αἰωνίαν Του δόξαν ἐν τῇ περιπτώσει λοιπὸν τούτῃ ἀφήνεται κατὰ μέρος τὸ πρῶτον μέρος τοῦ διλήμματος δηλαδὴ ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ καταπατηθέντος Νόμου καὶ ἔρχεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὸ δεύτερον μέρος· ἡ Συγχώρησις τοῦ ἀποστάτου κόσμου μας.

Καὶ ἡ δευτέρα ὁμοῦ αὐτῇ περιπτώσει καθὼς θὰ ἴδωμεν ὠδήγει εἰς ἀδεξίον· ἄς μελετήσωμεν αὐτὴν ἀμέσως.

2ον. Ἐάν ὁ Θεὸς ἤθελε παραβλέψει τὰς περὶ ἱκανοποίησεως ἀπαιτήσεις τοῦ καταπατομένου Νόμου Του καὶ ἐχορήγη. ἀπλῶ, γενναῶδων συγχώρησιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, παραμερίζων τὸν Νόμον, τί θὰ συνέβαινεν ἀράγε τότε; Θὰ ἐπήρχετο τελεία ἀνατροπὴ τοῦ Ἠθικοῦ Κόσμου! Αὐτὸ θὰ συνέβαινε, καὶ ἰδοὺ διὰ ποίους λόγους.*

Διότι ἐάν ὁ Θεὸς ἠκύρωσε τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ Ἠθικοῦ Νόμου τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος ἔθεσεν ὡς φρουρὸν τῆς Τάξεως τοῦ Ἠθικοῦ Σύμπαντος, ἀρνούμενος τὴν ἀρχὴν τῆς Τιμωρίας τὴν ὁποῖαν Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔθεσε, θὰ ἠνεῖτο τὸν χαρακτήρα Του καὶ θὰ ἀνῆρει Ἐξω ὄντι Ὁ Θεὸς ὅμως, ἡ ὑπερτάτη τοῦ Σύμπαντος Προσωπικότης, ἔχει ἀρχὰς σταθεράς καὶ ἀναλλοιώτους, καὶ οὐδέποτε θὰ διέπραττε τὸ ἀδίκημα νὰ ἀρνεῖται Ἐκυτὸν διὰ νὰ προσαρμόζεται εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῶν ἀποστατούντων δημιουργημάτων.

Ἐκτὸς ὅμως τοῦ σοβαροτάτου τούτου λόγου ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ὁ ἐξῆς πάλιν σοβαρώτατος λόγος, ὅτι μια συγχώρησις ἡμῶν, — τοῦ ἀποστατήσαντος κόσμου —, δι' ἀκυρώσεως τῶν περὶ Τιμωρίας ἀπαιτήσεων τοῦ καταπατηθέντος Ἠθικοῦ Νόμου θὰ ἐπέφερον εἰς τὸ ἀνώτερον Ἠθικὸν Σύμπαν (τούς Ἀγγέλους, Δυνάμεις, Ἐξουσίας, .) ἰσχυρότατον κλονισμὸν τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν εἰς τὴν σοβαρὸν τητὰ τῶν Νόμων ἐπομένως καὶ τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ!

Ἐπρεπε λοιπὸν ν' ἐγκαταλειφθῆ καὶ τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος τοῦ διλήμματος ὡς ἀνατρέπον ὁ Ἠθικὸν Σύμπαν, ἀφοῦ ἐγκατελείφθη ἤδη καὶ τὸ πρῶτον ὡς κατιστρέφον ἀνεπανορθῶτως τὸν ἀνθρώπον. Καὶ τῶρα τί μένει;

ΛΥΤΡΩΣΙΣ ΔΙ' ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Περ' ὅλον τὸ διπλοῦν αὐτὸ ἀδ' ἐξέοδον, ἡ ὑπερφυῆς σύλληψις τῆς σοφίας καὶ ἀγάπης τοῦ Θεοῦ εὗρηξεν ἑκδασιν ἀπροσδόκητόν καὶ μεγαλειώδη Ἡ ἑκδασίς αὕτη, ἀπαλλάσσουσα ἡμᾶς ἀπὸ τὸν αἰώνιον χωρισμὸν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ εἰσάγουσα ἡμᾶς ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν μακαρίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐπικοινωνίαν διὰ τὰ ἐνδοξα μελλοντικά Σχέδιά Του, ὀνομάζεται «Λύτρωσις»

Θὰ διατοπώσωμεν ἀμέσως τὰς γενικωτάτας γραμμάς τοῦ Σχεδίου τῆς Λύτρωσεως ἐκ τῶν Γραφῶν καὶ κατόπιν θὰ κάμωμεν μίαν διαφωτιστικὴν διερεύνησιν ἐπ' αὐτῶν.

••

Λύτρωσις εἶναι ἡ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ὀλοκλήρου τοῦ ἐκπεσόντος κόσμου μας δι' ΕΝΟΣ ἀντιπροσώπου ἀσπίλου καὶ ἀμώμου, — τοῦ ἐναθωπήσαντος Υἱοῦ —. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, μετὰ τὸν ὑπεράτης ἀγάπης καὶ βελτιότητος ἐναγώσεως τοῦ δικαίου τοῦ Θεοῦ, ἔθηκε κατὰ θεῖα Βουλὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ διὰ τοῦ Αἵματος τοῦ ἱκανοποίησιν εἰς τὴν τιμωρὴν ἀπαιτήσιν τοῦ Νόμου διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν. (Α'. Τιμ. β', 6. Β' Κορ. ε', 18. Α'. Πέτρ. β', 24 Ρωμ. ε', 6—7...). Διὰ το

αύτης ικανοποιήσεως ἀπέριου ἠθικῆς ἀξίας— ἐνεκα τῆς ἀπολύτου ἀγιοτήτος καὶ τοῦ Θεοῦ μεγαλείου τοῦ ἀνικαταστάτου, — τὸ μέγα ἠθικὸν ἐμπόδιον τῆς ικανοποιήσεως τοῦ Νόμου, τὸ ὁποῖον καθὼς ἀναπτύσκιμεν προηγουμένως ἠμπόδιζε τὸν Θεὸν νὰ περιλάβῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἔνδοξον Σχέδιόν Του, κατέρρευσεν ὀλοσχερῶς (Κολ. β', 14. Ἐφ. β' 14—16. Ἐβρ. ι', 19—20).

Ὡς ἀπόδειξις καὶ συνέπεια τῆς τοιαύτης καταρρέουσας τοῦ ἐμπυδίου ἐπηκολούθησαν τὰ δύο ἀπειροδύναμα γεγονότα τῆς Ἀναστάσεως ἐκ νεκρῶν καὶ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Ἀντικαταστάτου ἡμῶν, ἐπομένως καὶ ΗΜΩΝ, εἰς Οὐρανούς. Διότι ἀφοῦ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἔπεσεν ἡ τιμωρία διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, κατόπιν μετὰ τὴν κατὰ κράτος τοῦ κωλύματος τῶν ἀμαρτιῶν εἰσῆλθον ἡμεῖς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ θριαμβευτικῶς εἰς Οὐρανούς διὰ τῆς ἀναλήψεως, γενόμενοι δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἐνδόξων Σχεδίων Του (Ἐφ. β' 4—10. Κολ. γ' 1—3. Ρωμ. ζ', 11. Φιλ. γ'. 20).

Πραγματοποιηθέντος ἤδη τοιοῦτου μεγαλειώδους Σχεδίου Λυτρώσεως, ὁ Θεὸς ἀσχολεῖται καὶ καλεῖ μετὰ χαρᾶς διὰ νὰ δέχεται καὶ νὰ εἰσάγῃ εἰς τὸ ἔνδοξον Σχέδιόν Του, — ὡς ὁ πατὴρ τὸν ἐπιστρέψαντα ἄσωτον, — καθεὶς ἀνθρώπινον ὄν τὸ ὁποῖον ἐπιστρέφει πρὸς Αὐτὸν διὰ νὰ δεχθῇ διὰ ΠΙΣΤΕΩΣ τὴν Χάριν καὶ Δωρεὰν βίας τοῦ μνημειώδους τούτου ἀπολυτρωτικοῦ Ἔργου.

ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΙΣ

Τὰ οὐσιώδη χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ Ἔργου καθὼς ἐξεθέσαμεν αὐτὸ ἐκ τῶν Γραφῶν ἀνωτέρω εἶναι δύο: 1ον ἢ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Ἀντικαταστάτου ἡμῶν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ 2ον ἢ Πίστις ἡμῶν εἰς τὴν ἀντικατάστασιν ταύτην.

Ἄς κάμωμεν τώρα μερικὰς σκέψεις ἐφ' ἐκάστου τῶν στοιχείων τούτων.

Ἀντικαταστάσις! Ὅποια ἐκθαμβωτικὴ ἀποκάλυψις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ «ὅστις τοῦ ἰδίου Υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν!» (Ρωμ. η', 32). Ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὅποια δραματικὴ αὐτοθυσία αὐτοῦ τοῦ Υἱοῦ «ὅστις ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων ἐκένωσε ἑαυτὸν, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου γενόμενος» καὶ σχῆματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ!» (Φιλ. β' 6—8) Ἔϊναι ἀληθὲς ὅτι καὶ ἐν τῇ Φύσει ἀποκαλύπτει ὁ Θεὸς γραμμὰς τινὰς τοῦ χαρακτῆρος Του, ἀλλὰ πόσον ὠχρὰ καὶ ἀσθενὴς εἶναι ἡ ἐν τῇ Φύσει ἀποκάλυψις Του συγκρινομένη πρὸς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς Ἀγάπης Του ἐν τῷ ἔργῳ τῆς Ἀντικαταστάσεως!

Ἀπορριψάτε τὴν Ἀντικατάστασιν καὶ ἰδοὺ ἀμέσως ἀπελπιστικῶς ἀμαυροῦται ἡ ἐκθαμβωτικὴ αἴγλη τῆς θείας ἀγάπης.

Ἀντικαταστάσις! Μόνον ἀπὸ τὸ μέγα αὐτὸ γεγονός δύναμεθα ἀντιληφθῶμεν τὴν ὑπερτάτην ἀξίαν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Θεοῦ! Ἐξῶ φαίνεται καθαρὰ ὅποια θυσία ἀπαραισθη ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάφξεως διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς εἰς τὸ αἰώνιον Σχέδιον τῆς δόξης. Ὑπό

τὸ φῶς τῆς Ἀντικαταστάσεως ἡμῶν, — ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ διὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀντιλαμβάνομεθα τὴν σοβάρτητα τοῦ μέλλοντος ἡμῶν: «Τὶ ὠφείλεται ἄνθρωπος εἶναι κερδίσει τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; (Μαθ. ις', 26)

Ἀπορρίψατε τὴν ἀντικατάστασιν, καὶ ἰδοὺ ἀμέσως ἡ ἀνθρωπίνη ἀξία καταπίπτει καὶ καταποντίζεται ἐξ ὀλοκλήρου μέσα εἰς τὸ κτηνώδες στοιχεῖον: «ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνήκε παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὀμοιωθῆ αὐτοῖς» (Ψ. μθ', 12)

Ἀντικατάστασις! «Ὁ δίκαιος ἔπαθεν ὑπὲρ τῶν ἀδίκων!» (Α' Περτ. γ'. 18) «Ὁ Θεὸς τὸν μὴ γινόντα ἁμαρτιὰν ἐποίησεν ἁμαρτιαν!» (Β' Κορ. ε', 21). Μέγα ἠθικὸν παράδοξον! Κράμα ὑπερφύες ἀγάπης καὶ σοφίας!

Ἀγάπης! ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται μὲ τὴν ἐκουσίαν καὶ αὐθόρμητον προσφορὰν τοῦ Υἱοῦ νὰ ἐξυπηρετήσῃ διὰ τοῦ θανάτου Του τὴν Σωτηρίαν ἐνδὲ ὀλοκλήρου ἐκπεσόντος κόσμου: «Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν!» (Μαθ. κ', 28).

Σοφίας! ἡ ὁποία φαίνεται μὲ τὸ διπλοῦν κατόρθωμα τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ προηγηθῆ τελείαν συγχώρησιν ἁμαρτιῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ διακηρύξῃ, — διὰ τῆς καταδίκης τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ Σταυρῷ, — ὅτι μισεῖ τὴν ἁμαρτιαν ὅτι ἀποστρέφεται αὐτὴν, τὴν ὁποίαν ἐξ ἄλλου τόσον πλουσίως συγχωρεῖ ἐν τῷ Χριστῷ.

Τὸ διδάγμα τοῦ μίσους Του πρὸς τὴν ἁμαρτιαν ἦτο ἀπαραίτητον διότι ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ παρῆ ἡ γῆ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων ἢ Χάρις καὶ νὰ γίνῃ αὕτη ἀφορμὴ πρὸς ἀχαλίωτον τροπὴν τῶν πρὸς τὴν ἁμαρτιαν ὁ Θεὸς συγχωρεῖ ἀφθόνως τὰς ἁμαρτίας μας ὅχι διὰ νὰ μᾶς ἐνθαρρύνῃ καὶ προτρέψῃ πρὸς τὴν ἁμαρτιαν, — ἡ ὁποία εἶναι ὁ πραγματικὸς ἐχθρὸς τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς προόδου μας, μία παρά φύσιν κατάστασις, — ἀλλὰ τὸναντίον διὰ νὰ μᾶς ἀνυψώσῃ καὶ ἀξιάγῃ ἐκ τῆς ἁμαρτίας. Τὸ πνεῦμα τοῦ εὐαγγελίου πιστοῦ καταδικάζει τὴν ἁμαρτιαν καὶ δὲν εὐχαριστεῖται εἰς αὐτὴν διότι μετέχει ἐκ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ Θεοῦ τὸ ὅποῖον καταδικάσεν αὐτὴν ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ. Ἐξῶ εἶναι ἡ λυδία λίθος τοῦ ἀληθοῦς πιστοῦ!

Ἀπορρίψατε τώρα τὴν Ἀντικατάστασιν καὶ ἐξαφανίζετε διὰ μιᾶς τὴν σοβαρότητα τῆς ἁμαρτίας εἰς τὸ ἠθικὸν Σύμπαν καὶ τὴν ἀγιότητα, — ἀποδοκιμασίαν κατὰ τῆς ἁμαρτίας — τοῦ θείου χαρακτῆρος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΕΛΕΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ

ὑπὸ Ι. Π. ΚΛΩΝΑΡΗ Καθηγητοῦ π. θ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ παράληψις τοῦ καθήκοντος ὑφ' ἐκάστου ἀτόμου ἐπιφέρει τὴν ἐπικράτησιν τῶν κακῶν, τὸν σκοτισμὸν τῆς συνειδήσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ἄγνοιαν τοῦ ὄντως ἀγαθοῦ.

Τῶ ὄντι, ὅταν ἕκαστος παραγωνρίζῃ τὸ ἑαυτοῦ καθήκον καὶ ἀσχολεῖται εἰς πᾶν ἄλλο ἢ εἰς τὸ ἄγον αὐτὸν πρὸς τὴν ἀληθῆ ὁδόν, διὰ τίνος τότε τρόπου δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐξ ἧς προσδοκᾶται ἡ ὕλική καὶ πνευματικὴ εὐδαιμονία; Ὅταν ὁ ὑποδηματοποιὸς λόγου χάριν ἀφείδ τὴν ἑαυτοῦ τέχνην ἀξιοῖ νὰ μετελθῇ τὴν ἀπὸ πανεπιστημιακῆς καθέδρας διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, καὶ ὅταν ὁ ἀγράμματος ζευγηλάτης, νομισας ἑαυτὸν ἄλλον Κιγκινᾶτον, ἀναμῆνῃ καὶ ἀπαιτῇ νὰ καλέσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ ὅπως διευθύνῃ τὸ κληρονόμιον τῆς πολιτείας σκάφος; Μὴ ὑποτεθῇ δὲ ποτὲ ὅτι λέγοντας ταῦτα ἐνοοῦμεν, ὅτι ὁ σκυτοτόμος ἢ ζευγηλάτης, ἢ ὁ ἀλιεὺς δὲν δύναται νὰ καταλείψωσι τὸ πατρικὸν ἐπιτήδευμα καὶ νὰ ὑφωθῶσιν εἰς τὰ ὑπατα ἀξιώματα* ὅχι ἀπ' ἐναντίας μάλιστα φρονοῦμεν, ὅτι ὑπὸ τὴν δίκειαν τοῦ γεωργοῦ καὶ ὑπὸ τὴν σφύραν τοῦ σκυτοτόμου μένουσι τεθαμμένοι ἐνεκα ἀμαθείας Πλάτωνες καὶ Ἀριστοτέλεις, Ἀλέξανδροι καὶ Δημοσθένεις.

Δὲν νομίζομεν λοιπὸν ὅτι δὲν δύναται, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι τοῦτο δύναται νὰ τὸ κατορθώσωσι οὐχὶ ἐξ ἐφόδου ἀλλὰ διὰ τῆς ἐγκαίρου καὶ ὑγιούς ἐκπαιδεύσεως. Ὅταν δὲ ταιαυτοτρόπως ἀναπτυχθῶσι, τότε καὶ οἱ τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσις ἀποβαίνει σύμφωνος πρὸς τὰς εὐαγγελικὰς ἀρχάς. Ἐὰν ἀναδράβωμεν εἰς τὰ ὀπίσω ἢ—6 δεκαετηρίδες θὰ εὕρωμεν κατὰ μέσον ὄρον ὅτι τὰ ἀποτελοῦντα τὴν σημερινὴν κοινωνίαν ἄτομα ἦσαν τότε νήπια, ἦσαν δηλ. ἐν τῇ καταλλήλῳ ἐκείνῃ ἡλικίᾳ ἀφ' ἧς ἀρχεται καὶ ἀποτελεσματικῶς ἐμποδοῦται ἡ ὀρθὴ διδασκαλίᾳ κατὰ τὰς Εὐαγγελικὰς ἀρχάς. Ἐὰν δὲ αἱ τότε ἀποτελοῦσαι τὴν κοινωνίαν τάξεις ἐξετέλουν ἐκάστη ἐν τῷ ἰδίῳ κύκλῳ τὸ ἑαυτῆς καθήκον, καὶ ἐδίδασκον τὴν τότε ἀπαλὴν εἰσέτι νεότητα, δὲν εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ νῦν ἀνθρωπότητα καὶ ἡλικιωθεῖσα αὕτη νεότης, ἢ τὴν νῦν ἀπαρτίζουσα γενεάν, δὲν εἶναι λέγω ἀναντίρρητον ὅτι θὰ ἦτο κεκοσμημένη μὲ παντοίας ἀρετάς, καὶ θὰ ἔβαινεν ἐπὶ τὴν τελειότητα, διδάσκουσα τὴν ἄρτι γενομένην τὴν αὐτὴν Εὐαγγελικὴν ὁδόν.

Οὐδεμία δεδαίως ὑπάρχει περὶ τούτου ἀμφιβολία. Ἄν δὲ ἐπραξεν ἢ ὅχι τὸ καθήκον, τοῦτο προχωροῦντες θὰ ἴδωμεν κατόπιν ἐρεύνης ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ ἐπιτηδευμάτων, ἀκολουθοῦντες τὴν προδιαγραφείσαν κλίμακα ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς κορωνίδος, τὸν ἱερὸν κληρὸν

ΙΕΡΟΣ ΚΛΗΡΟΣ

Ἐὰν τὴν ὅλην κοινωνίαν θελήσωμεν ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῆς νὰ τοποθετήσωμεν ἐπὶ πυραμίδος τὴν κορυφὴν αὐτῆς ὀφειλομεν νὰ παραχωρήσωμεν εἰς τὸν κληρὸν, διότι τοῦτο ἀξιοῖ ἡ γραφὴ λέγουσα αὐμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη* οὐδὲ κείσεται λύχνον, καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μῦθον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῷ οἴκῳ» (Ματθ. ε' 11—16.) Διότι ὁμως ἀξιοῖ τοῦτο ἡ γραφὴ εἶμεθα ἡμεῖς ὑποχρεωμένοι νὰ δώσωμεν μίαν τόσον τιμικτὴν θέσιν εἰς τὸν κληρὸν; Δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ ὑποχρέωσις ἀλλὰ ζήλωσις ἴση πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς γραφῆς προβαλλομένην καὶ ἡ χριστιανικὴ συνείδησις δηλαδὴ ἀπαιτεῖ ὅπως τὴν κορυφὴν τῆς ἠθικῆς πυραμίδος κατέχῃ ὁ κληρὸς καὶ ἀπὸ ταύτης δίκην τηλαυγοῦς φάρου νὰ φεγγοβολῇ διὰ τε τοῦ καλοῦ λόγου καὶ τοῦ καλοῦ παραδείγματος. Δὲν ἀγνοεῖ βεβαίως ἡ κοινωνία ὅτι οἱ κληρικοὶ καθὼς ἄνθρωποι καὶ οὗτοι δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένοι τῶν ἐκ τῆς σαρκὸς νοσημάτων, οὐχ ἦττον ὁμως

λόγω τῆς ὑψηλῆς των θέσεως καὶ ἀποστολῆς ἀξιοῖ νὰ ἀπεργάζωνται οὗτοι πάντοτε τὸ ἀγαθὸν καὶ μόνον τὸ ἀγαθόν. Καὶ τώρα ἴσως ἠθελεν εἶπε τις ὅτι ἡ ἀξίωσις αὕτη εἶναι ὑπερβολικὴ· δὲν ἔχει δικαίον τοῦ ἀπαντῶμεν ἀμέσως μέσῳ τοῦ στόματος, τῶν Βασιλείων, Γρηγορίων, Χρυσόστομων καὶ τῶσων ἄλλων κληρικῶν διελθόντων ἀπαντα τὸν ἑαυτῶν βίον ἐν ἀκρῇ ἀγαθότητι καὶ δικαιοσύνῃ, διατρεξάντων τὸν βραχυτάτον τῆς ἐπιγείου ζωῆς δρόμον ἀεὶ διδάσκοντες τὸ ἀγαθόν καὶ ἐργαζόμενοι αὐτό. Βασίλειος, Γρηγόριος καὶ Χρυσόστομος! κληρικοί εἶπομεν, καὶ διὰ νὰ ἀκριβολογήσωμεν ἀξιωματοῦχοι κληρικοί, ἐν μιᾷ δὲ λέξει Ἐπίσκοποι, περὶ ὧν ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Γ' 1—7. «Δεῖ οὖν τὸν Ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρινα, κόσμιον, φιλόξενον, διδασκτικόν· μὴ αἰσχροκερδῆ, μὴ πλήκτην ἄλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος κτλ.» Εἰς δὲ τὴν πρὸς Τίτον Α' 7—9 «Δεῖ γάρ τὸν Ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον μὴ πάροιον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον ἐγκρατεῖ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδασχὴν πιστοῦ λόγου ἵνα δυνατὸς ἦ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν». Ἰδοὺ ἡ πληθώρα τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν προτερημάτων ὑφ' ὧν δεῖν νὰ κοσμητῆι ὁ ἀνερχόμενος εἰς τὸ ὑπάτον τοῦ κληρου ἀξίωμα! ἀληθῶς καὶ δειλῶ τις πρὸ αὐτῶν, ὅπως ἐδειλίαταν ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Συνέσιος, οἵτινες μόνον κατόπιν μακρῆς σκέψεως καὶ κατόπιν σοβαρᾶς πίεσεως τῶν φίλων των ἀπεδέχθησαν νὰ θέσωσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των τὸ ἀρχιερατικὸν διάδημα ὅπερ καὶ ἐλάμπρυναν τηρήσαντες πιστῶς τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου δι' ὃ καὶ μεγάλως τιμᾶ αὐτοὺς σήμερον ἡ Ἐκκλησία καὶ τοὺς θεωρεῖ στήλους καὶ φωστῆρας αὐτῆς. Κα μὴπως σήμερον δὲν ἔχομεν κληρον; Ναι, ἔχομεν καὶ σήμερον διακόνους, πρεσβυτέρους καὶ Ἐπισκόπους κατόχους τῆς αὐτῆς ἱεραῆς παρακαταθήκης, ἣν παρέδωκαν οἱ ἀπόστολοι τοῖς ἑαυτῶν διαδόχοις. Ναι ἔχομεν καὶ σήμερον κληρον, ἐν ταῖς τάξεσι ὁμοῦ τοῦ ὁποίου παρατηρεῖται ποιά τις χωλότης προερχομένη ἢ ἐξ ἰδίας καχεξίας ἢ ἐκ στρεβλότητος τῆς ποιμαντορικῆς αὐτῶν ράβδου. Ἀλλὰ ἡ ποιμαντορικὴ ράβδος εἶναι εὐθύγραμμος καὶ στερεῶς ἐκ μετάλλου κατασκευασμένη, ἔρχ τὸ ἔλλειμμα ἀνήκει ἀναμφισβητήτως εἰς τοὺς βαστάζοντας ταύτην. «Δεῖ οὖν τὸν κληρον διδασκτικόν, μὴ πλήκτην καὶ φιλάργυρον εἶναι» ἠκούσαμεν ἀνωτέρω τὸν οὐρανοβάμωνα Παῦλον νὰ λέγη. Ἐν τούτοις οὐκ ὀλίγα, εἶναι ἐκεῖνα τὰ σημεῖα ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀκούονται φωνεῖ καυτηριάζουσαι τὰς τρεῖς ταύτας ἐλλείψεις προπαντὸς τοῦ σημερινοῦ κληρου. Δυστυχῶς ὁ ἱερὸς κληρὸς ἐπελάθετο τοῦ ἑαυτοῦ προορισμοῦ «πλὴν τινων καλῶς ἔγνωσμένων πολυτίμων ἐξαιρέσεων» καὶ ἀντὶ νὰ δεδίζῃ τὴν εὐθεταν εὐχαριστεῖται νὰ πορεύηται τὴν πεπατημένην, τὴν σκολιὰν καὶ δελευκτὴν ὁδόν. Τὸ ὑψιστον τῆς ἱερωσύνης ὑπόδηγμα μετέρχεται σήμερον οὗτος ὡς μέσον ἐν πολλοῖς βιοποριστικῶν, ἐκτιθέμενος οὕτω δικαίως εἰς τὴν χλεύην καὶ τοὺς μυκτηρισμοὺς τῶν ἀρεσκομένων νὰ διασειρώσιν τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Κατέρχεται συχνάκις καὶ πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, ἔνεκεν τῆς ἀμαθείας καὶ μόνον τῆς ἀμαθείας ὁ ἱερὸς κληρὸς, εἰς τὰς ποταποτέρας ἐριδας καὶ διαπληκτίζεται οὐχὶ σπικνίως ὡς ἥρωϊς μοναχὸς τοῦ μεσαιῶνος, πρὸς μεγάλην θεβαίως πάντοτε ἠθικὴν ζημίαν τοῦ Χριστιανικοῦ λαοῦ, ὅστις τάσσετο καὶ πιστῶς ὑπέκει τοῖς ἑαυτοῦ ἡγουμένοις; Ἐπαναλέγομεν ὁμοῦ καὶ πάλιν χάριν τῆς ἀληθείας, ὅτι ἐν ταῖς τά-

ξουν τοῦ κλήρου, πρὸς δόξαν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ σήμερον ἀπαντῶσιν ἄνδρες τιμῶντες αὐτὴν ἐπομένως καὶ ἔν πρέπει νὰ ἀπελπιζώμεθα. Καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων διὰ τὸν κλήρον ἄς ἐλθωμεν εἰς τὴν δευτέρα βαθμίδα τῆς κοινωνικῆς κλίμακος τοῦ διδασκάλου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ

ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μία μόνον λογικὴ ἐρμηνεία τούτων ὑπάρχει.

Πᾶν βιβλίον ἔχον τὴν δύναμιν νὰ βλέπῃ εἰς τὸ μέλλον πρὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν καὶ μετὰ λεπτολόγου ἀκριβείας νὰ προλέγῃ περὶ προσώπου, τόπου, χρόνου, περιστάσεων καὶ λεπτομερειῶν συμβησομένων κατὰ τὴν μεμακρυσμένην ἐκείνην περίοδον, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἔχῃ συγγραφέα αὐτοῦ, τὸ μόνον ἐν τῷ σύμπαντι Πρόσωπον, τὸ γνωρίζον τὸ τέλος ἐκ τῆς ἀρχῆς, τὸν Θεόν.

Εἶναι θεαίως δυνατόν εἰς ὄψυδερκῆ ἄνθρωπον νὰ ἴδῃ τὸ μέλλον ὀλίγον ἐτῶν καὶ διὰ τῆς μελέτης καὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἤδη ἐνεργουμένων αἰτιῶν, νὰ προείπῃ γενικῶς πως πράγματα τινὰ συμβησομένα. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι τὸ πρόβλημα ἡμῶν ὡς πρὸς τὴν Γραφήν. Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ μέλλοντος ὀλίγων ἐτῶν, ἀλλ' ἑκατοντάδων ὅλων ἢ προφητεία δὲν γίνεται γενικῶς πως, ἀλλὰ μετὰ ἰδιαζούσης λεπτολογίας. Δὲν πρόκειται περὶ πραγμάτων, τῶν ὁποίων αἱ αἰτίαι διεκρίνοντο κατὰ τὸν τότε παρόντα καιρὸν· καὶ ὅμως αἱ προρρήσεις κατὰ γράμμα πᾶσαι ἐξεπληρώθησαν.

Διὰ πάντα δὲ νοῦν πρόθυμον νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν πρὸ τῶν γεγονότων, τ' ἀνωτέρω τελείως ἀποδεικνύουσι τὴν θεῖαν τοῦ Βιβλίου προέλευσιν.

Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὰς προφητείας τῶν τύπων καὶ συμβόλων. Ὁλόκληρος ἡ Παλ. Διαθήκη γέμει προφητειῶν. Ἡ ἱστορία, τὰ πρόσωπα, αἱ διατάξεις, τελεταί, προσφοραὶ καὶ ἐφρταί εἶναι προφητικά. Ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Δαβὶδ, τοῦ Σολομῶντος, βλέπομεν ἀναμνηρίστους εἰκόνας τῆς ἀληθείας τῆς ἀφορώσης τὸν Χριστόν. Εἰς ὅλα τὰ σύμβολα καὶ τύπους, εἰς πᾶσαν θυσίαν, εἰς τὴν σκητὴν τοῦ μαρτυρίου, μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς, εἰς τὴν κυβωτὸν τῆς Διαθήκης κ. τ. λ. κ. τ. λ. βλέπομεν τὴν σαφειστάτην διακλήρυσιν πάσης ἀληθείας ἀφορώσης τὸν Χριστόν καὶ μελλούσης ν' ἀποκαλυφθῇ τελείως ἐν τῇ Νέᾳ Διαθήκῃ.

Πιθόνον κατ' ἀρχὰς νὰ νομισθῇ τοῦτο ὡς εὐτυχῆς τις σύμπτωσης, ἐφ' ὅσον ὅμως γίνεται ἡ μελέτη τῶν ἐδαφίων, κεφαλαίων καὶ βιβλίων πᾶς τις δίκαιος, θὰ καταπεισθῇ ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ σκέψις καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἀληθοῦς συγγραφέως.

Ἡ ΕΝΟΤΗΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

Τρίτος λόγος ἀποδεικνύων ὅτι ἡ Βίβλος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἐνότης αὐτῆς

περί ἧς ἐλέχθη ὅτι δὲν εἶναι διβλίον ἀλλὰ διβλιοθήκη, ἐξ 66 βιβλίων ἀποτελουμένη, συγγραφεῖσα ὑπὸ 40 περίπου προσώπων. Ἐγράφησαν εἰς τρεῖς διαφόρους γλώσσας, τὴν Ἑβραϊκὴν Ἀραμαϊκὴν καὶ Ἑλληνικὴν εἰς χρονικὴν περιόδον ἐπεκτεινομένην πέραν τῶν 1500 ἐτῶν, ὑπ' ἀνδρῶν πάσης πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεως ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοῦ θρόνου, μέχρι τοῦ βουκόλου καὶ τοῦ ποιμένου, τοῦ ἀλίεως καὶ τοῦ ἀσήμεου πολιτικοῦ. Ἐν τούτοις διακρίνομεν ἐνότητα θαυμαστὴν.

Κατ' ἐπιφάνειαν συγχάκις εὐρίσκομεν φαινομενικὴν διαφορὰν καὶ ἀσυμφωνίαν, ἐνῶ ὁμῶς μελετῶμεν, ἡ φαινομενικὴ διαφορὰ καὶ ἀσυμφωνία ἐξαφανίζεται. Ὅσον βαθύτερον μελετῶμεν, τόσον τελειοτέραν εὐρίσκομεν τὴν ἐνότητα.

Ἡ ἐνότης εἶναι καὶ ὀργανικὴ, ὡς φυτοῦ. Εἰς τὰ πρῶτα βιβλ' α τῆς Γραφῆς ἔχομεν τὴν ἰδέαν, ἧτις θλαστάνει, ὅσον προχωροῦμεν ἔχομεν τὸ φυτόν, περαιτέρω ἔχομεν τὸν κάλυκα, ἔπειτα τὸ ἄνθος καὶ τέλος τὸν ὄριμον καρπὸν. Ἐν τῇ Ἀποκαλύψει εὐρίσκομεν τὸν ὄριμον καρπὸν τῆς Γενέσεως.

Τί σημαίνει τοῦτο; Τί ἄλλο εἰμὴ ὅτι ὀπισθεν τῶν 40 καὶ πλέον συγγραφέων ὑπῆρχεν ὁ τὰ πάντα κυβερνῶν, τὰ πάντα χαλιναγωγῶν, τὰ πάντα διευθύνων, τὰ πάντα μορφῶνων νοῦς τοῦ Θεοῦ;

Ἡ ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ ΤΗΣ

Τρία σημεῖα ριζικῆς διαφορᾶς ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν διδασκαλιῶν τῆς Βίβλου καὶ τῶν διδασκαλιῶν οὐροδῆποτε βιβλίου. Πρῶτον, αἱ λοιπαὶ διδασκαλίαι, περιέχουσι μὲν ἀληθείας, ἀλλ' ἀληθείας, μειμιγμένας μὲ πλάνην.

ὑπάρχουσι ἀδαμάντινοι σκέψεις ἐν ταῖς ἐθνικαῖς συγγραφαῖς τοῦ Σωκράτους καὶ λοιπῶν, ἀλλὰ, ὅπως πρὸ ἐτῶν εἶπεν ὁ Ἰωσήφ Κούν, εἶναι «λίθοι πολύτιμοι συλλεγέντες ἐκ τοῦ ὄρβόρου».

Συγχάκις ἐρωτώμεθα : «Δὲν ἐδίδαξεν ἐκλάμπρως ὁ Σωκράτης, πῶς πρέπει ν' ἀποθνήσκῃ εἰς φιλόσοφος;»

Μάλιστα, ἐν τούτοις ἐδίδαξεν ἐπίσης γυναῖκα τινα ἐλευθέρων ἡθῶν, πῶς νὰ διευθύνῃ τὸ ἔργον τῆς, τὸ ὅποσον δὲν ἦτο πολὺ ὠραῖον.

«Δὲν ἐδίδαξε θαυμασιῶς ὁ Μάρκος Ἀυρήλιος Ἀντωνίος, τί εἶναι ἐπιείκεια;» Μάλιστα, καὶ ἀξίξει τὸν κόπον ν' ἀναγνώσῃ τις τὴν διδασκαλίαν του. Ἐν τούτοις ἐδίδαξεν ἐπίσης, ὅτι ἦτο ὄρθον νὰ θανατώνωνται ἄνθρωποι, διὰ μόνον τὸ ἔγκλημα ὅτι ἦσαν Χριστιανοί, ὧν δὲ αὐτός ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης καὶ ἔχων τὴν ἐξουσίαν νὰ τὸ κάμῃ, ἔθισεν εἰς ἐπαιρησίαν τὴν διδασκαλίαν του.

«Δὲν ὠμίλησεν ὠραῖα ὁ Σενέκας περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς πτωχείας;»

Μάλιστα, ἐν τούτοις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ Σενέκας ἦτο ὁ χεῖριστος ἀσωτος τῆς Ρώμης, μόναι δὲ αἱ εἰς ὄνουχίου Τράπεζαι ἐν τῷ οἴκῳ του, ἐστοιχίζον ἀμύητον περιουσίαν ἐπὶ πλέον δὲ ἦτο ὁ κηδεμὼν ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ὁποίου ἀνιτράχη ὁ αἰσχρότερος αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης, ὁ Νέρων.

«Δὲν ἐξέθηκεν ὁ Κομφούκιος Ουκμασίως τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς καθήκον τῶν τέκνων;»

Μάλιστα, ἐν τούτοις ἐδίδαξεν ὅτι καλὸν εἶναι νὰ λέγῃ τις ψεύματα εἰς τινὰς περιστάσεις καὶ ἀνευθιβάστως μᾶς λέγει ὅτι ὁ αὐτός ὁ ἴδιος ἐψεύδετο ἐνίοτε. Οἱ δὲ ἀρρωσιωμέ-

νοι αὐτῶ ὁπαδοί, οἱ Κινέζοι, εἰς οὐδὲν ἴσως ἠκολούθησαν τόσοσ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ ἴχνη τοῦ μεγάλου των διδασκάλου, ὅσον εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο τοῦ ψεύδεσθαι, προαγαγόντες τὸ ψεῦδος εἰς βαθμὸν ἐπιστήμης, ὃ δὲ τυπικὸς Κινέζος τὰ πάντα θά σᾶς εἴπῃ «διὰ τὰ βγῆ ἀπροπρόσωπος».

Τὸ δευτέρον σημεῖον διαφορᾶς ἐγκριταί εἰς τὸ ὅτι καὶ ἄλλαι συγγραφαὶ περιέχουσι μέρος μόνον τῆς ἀληθείας, ἐνῶ ἡ Γραφή περιέχει τὴν ὅλην ἀλήθειαν. Οὐδεμία ὑπάρχει γνωστή ἀλήθεια ἐπὶ ἠθικῶν ἢ πνευματικῶν ἀντικειμένων, ἧτις νὰ μὴ δύναται νὰ εὑρεθῆ ἐντὸς τῶν σελίδων τῆς Βίβλου.

Τοῦτο εἶναι ἀξιοσημείωτον. Ἡ Βίβλος εἶναι βιβλίον παλαιόν καὶ ἐν τούτοις ὁ ἀνθρωπος ἐν ὅλαις ταῖς σκέψεσιν αὐτοῦ, πρὸ καὶ μετὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ Βιβλίου, οὐδεμίαν ἀνεκάλυψεν ἠθικὴν ἢ πνευματικὴν ἀλήθειαν, ἧτις νὰ μὴ δύναται νὰ εὑρεθῆ ἐν τῇ Γραφῇ.

Ἦν δὲ πάντα τὰ λοιπὰ βιβλία κατεστρέφοντο, ἔμενε δὲ μόνη ἡ Βίβλος, δὲν θὰ ὑφίσταμεθα οὐσιώδη ἀπώλειαν εἰς τὰ ἠθικὰ ἢ πνευματικὰ ἀντικείμενα. Ἐὰν ἔμως ἡ Γραφή κατεστρέφετο, ἔμενον δὲ πάντα τὰ ἄλλα βιβλία, ἢ ἀπώλεια θά ἦτο ἀναπανόρθωτος. Πῶς συμβαίνει τοῦτο ἐάν ἡ Βίβλος, ὅπως πάντα τὰ ἄλλα βιβλία, εἶναι καὶ αὐτὴ ἔργον ἀνθρώπου;

Τὸ τρίτον σημεῖον τῆς ριζικῆς διαφορᾶς εἶναι τὸ ἐξῆς, ὅτι ἡ Βίβλος περιέχει πλεονεκτήσαν ἀλήθειαν ἢ πάντα ἐν συνόλῳ τὰ λοιπὰ βιβλία.

Ἀνατρέξατε ἅπασαν τὴν φιλολογίαν, ἀρχαίαν τε καὶ σύγχρονον, τὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἀρχαίας Ρώμης, Ἰνδιῶν, Περσίας, Κίνας καὶ σύμπασαν τὴν νεωτέραν φιλολογίαν. Συλλέξατε πᾶν ὅτι καλόν, ἀπορρίψατε δὲ πᾶν ὅ,τι εἶναι κακὸν καὶ ἀπορρίξιμον, καὶ συναγάγετε ἐν βιβλίῳ τὸ πόρισμα τῆς ἐργασίας σας καὶ ἐν τούτοις οὔτε τότε θὰ ἔχετε βιβλίον δυνάμενον νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐνὸς τούτου Βιβλίου.

Πῶς συμβαίνει τοῦτο, ἐάν ἡ Βίβλος ὡς πάντα τὰ ἄλλα βιβλία, εἶναι καὶ αὐτὴ ἔργον ἀνθρώπων, ὥστε καθ' ὅλας τὰς χιλιετηρίδας τῶν ἀνθρωπίνων συλλογισμῶν, εἰς ἅπαντα τὰ κατομύρια τῶν βιβλίων, τὰ ὅποια παράγαγον πάντες οἱ ἄνθρωποι ὁμοῦ, νὰ μὴ δυνηθῶσι νὰ παραγάγωσιν τόσοσ ἀληθῆ καὶ ἀτίμητον σοφίαν ὅση περιέχεται ἐν τῷ Βιβλίῳ τούτῳ;

Δὲν ἀποδεικνύει τοῦτο ὅτι ἡ Βίβλος εἶναι τὸ Βιβλίον τοῦ Θεοῦ;

(*Ἀκολουθεῖ)

ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ἔχω νὰ γράψω ὀλίγα διὰ τοὺς νέους διότι εἶμαι καὶ ἐγὼ νέος καὶ ὡς νέος ἐγνώρισα μίαν ἀλήθειαν τὴν ὁποίαν ἐπιθ. μὴ νὰ κάμω γνωστὴν πρὸς πάντας

Εἰς τὴν βίον μου πάντοτε εἶχον τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀπειτήσω ἕνα καλὸν καὶ εὐληχρινὴ φίλον, νὰ ἐμπιστεύωμαι εἰς αὐτὸν τὰ ἀτομικά μου. Ἠρεῦνήσα, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἀνθρώπων δὲν τὸν βρήκα. Κατὰ θεῖαν πρόνοιαν ἦλθεν εἰς χεῖρας μου ἕνα μικρὸν βιβλίον μετὰ τὸ ὄνομα Κ α ι ν ἢ Δ ι α θ ἦ κ η , ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Εἰς τὴν ἀρχὴν ὁμολογῶ ὅτι ἐδυσκολεῖσθην νὰ τὸ δεχθῶ, ἐπειδὴ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ὡς σεβαστὸν βιβλίον θὰ ἔπρεπε μόνον

εις τὴν Ἐκκλησίαν νὰ τὸ ἀκούωμεν. Ἀφ' οὗτου ὁμως τὸ ἀνοιξα καὶ εἰς ἀνάστασιν ἐξ αὐτοῦ μερικὰ ἐδάφια ἐγνώρισα τὴν πλάνην μου, δὲν ἀργησα δὲ ν' ἀντιληφθῶ ὅτι αὐτὸ τὸ διδόν μου λέγει πράγματα ποῦ τριτάτων καὶ συμφωνοῦν πολὺ μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς καρδίας μου. Ἀπὸ τότε εἶπα εἰς τὸν ἑαυτὸν μου, εὐ ρ ἦ κ α τ ὄ ν κ α λ ὄ ν φ ἰ λ ο ν τ ὄ ν Ἰ η σ ο ῦ ν Χ ρ ι σ τ ὄ ν Υ ἱ ὸ ν τ ο ῦ Θε ο ῦ ὁ ὅποιος ὀμιλεῖ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου Του μὲ σοφίαν καὶ μὲ πολὺ γνῶσιν. Ἐπίστευσα εἰς τὰ λόγια του ἐγνώρισα καλῶς τὸν σκοπὸν καὶ τὴν σχέσιν των μὲ τὸν ἑαυτὸν μου. Ἀπὸ τότε μὲ ἐδέχθη φίλον του. Πάντοτε πλέον αὐτὸν συμβουλεύομαι καὶ πράγματι μου εἶναι καλὸς σύμβουλος. Ἀπὸ ἐπιθυμίας κόσμικὰς καὶ σαρκικὰς δὲν ἔχω κίνδυνον, διότι μου ἔδωκε φῶς καὶ ἔλεπε τὸν κόσμον καὶ τὸν ἑαυτὸν μου καὶ μίαν δύναμιν, ποῦ μὲ συγκατεῖ. Ὅσακις τὸν ἐπικαλεσθῶ εἰς περιστάσεις δυσκόλους νικητὴς ἐξέρχομαι, διὰ τῆς χάριτος καὶ δυνάμεως Του.

Ἐἴθε νὰ τὸν γνωρίσωσι καὶ νὰ τὸν κάμωσι φίλον των ἅλοι οἱ νεοί. Θὰ τὸ κατορθώσωσι ὡς ἐγὼ διὰ τῆς μελέτης τοῦ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

Ἀθήναι 14.9.931

ΦΓΑΓΚΙΣΚΟΣ ΓΕΝΤΕΚΑΚΗΣ

Εἰς τὸ Περιορίον τῶν Γεγονότων

«ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ δὲν ἔχει δεγματικὴν τινα σημασίαν. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τριεσμένον γεγονότος, τὸ γεγονός τοῦτο ἀντικειμενικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς ἔξεταζομενον ἀποτελεῖ πράξιν ἀναγκαίαν, ὀρθὴν καὶ κανονικὴν, ἀπαραίτητος θεωρεῖται καὶ ἡ διόρθωσις τοῦ Προσχαλλίου Κανόνος» ἐτόνισεν εἰς τὴν μακρὰν καὶ ἐμπειροπαιτωμένην εἰσήγησιν του ὁ Σεβ. Μαζανβίας ἐνώπιον τῆς κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα συνελθούσης Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἄν αὐτὰ τὰ ὀρθὰ ὀρθότατα λόγια ἐγράφοντο ὑπὸ τῆς «Νέας Ζωῆς», ὁ αἰδοσὶμ. Διευθυντῆς τῆς θὰ ἐμνηνύσει πιθανώτατα ὡς κακόδοξος! ἀφοῦ δίδου ἔγραψε περὶ τινων ἀπλῶν εὐχῶν ἐμνηνύθη ὡς τοιοῦτος!! Ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας μέχρι τῆς Κορίνθου ἡ ἀπόστασις πόση εἶνε; Καὶ ὁμως ἐπικρατοῦν ὅλως ἀτίθεται ὡς φαίνεται ἀντιλήψεις.

ΤΑ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ λαβόντα χώραν εἶνε δεξιά πολλῆς προσοχῆς. Ἡ Ἰσπανικὴ Ἐθνοσυνέλευσις δὲν ἀνεγνώρισεν ἐπισημον θερησκεῖαν αὐτὴν τὴν Καθολικὴν. Ὁ Κληρὸς ἐδιώχθη καὶ διώκεται· πολλοὶ Μοναὶ ἐκάησαν· ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία θὰ δημευθῆ. Φαίνεται ἀπίστευτον πῶς ὁ θερησκόληπτος μέχρι παραληρήματος Ἰσπανικὸς λαὸς κατέβηκεν εἰς τοιοῦτας ἀποφάσεις. Αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα φέρει τὸ ἄκαρπον καὶ ἁμαρτωλὸν παρελθόν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΝ μελαγχολίαν καὶ ἀπογοήθειαν καταλαμβάνεται τις ἀπὸ δύο ἔργων ὁ διάσημος ἱστορικὸς συγγραφεὺς Ἐμιλ. Λουβιχ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ τρομερὰ ὀπλά διὰ τὸν πόλεμον τοῦ μέλλοντος. Τὶ ἐφεῖρε καὶ τί μελετεῖ ἡ πολεμικὴ ἐπιστήμη». Φρίττει κανεὶς ἀναγινώσκων τὰς

φενύσεις της χημείας διὰ τῶν ὁποίων διαποτιέ ἐφαρμοσθῶν ἐν πολέμῳ ἢ ἀμυρωτῶς καὶ ἄφρων ἀνθρωπότης θὰ καταστραφῇ. «Δώδεκα, γράφει μεγάλη βόμβα πεπληρωμένα με ἀέριον βεβισιτιδος ριπιτόμεναι ἐπὶ τοῦ Βερολίνου ἢ τοῦ Σικάγου, θὰ ἤσκουν διὰ τὰ καταστρέφουν πᾶσαν ζωὴν εἰς τὰς πόλεις αὐτὰς μετὰ ἑκατομμύρια τῶν κατοίκων ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος!»

Ἄν ἡ ἀληθὴς θρησκεία τοῦ Χριστοῦ εἶχεν ἀναπνεύσῃ καὶ διδαχθῇ εἰς τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς, καὶ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ θὰ ἔζων ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδελφωμένοι. Δὲν θὰ ἀλλήλοσπαράσσοντο καὶ θὰ ἀλληλοκαταστρέφοντο μετὰ βλάπτοντες τὴν γῆν εἰς κόλασιν.

Αἱ ἐν Κίνα πρωιοφανεῖς καὶ πρωτάκουστοι καταστροφαί, ἐκ τῶν φοβερῶν πλημμυρῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν Ἄριον Ε. Ζίσκα ἀνέρχονται εἰς 40 ἑκατομμύρια νεκροὺς (πνιγέντας), καὶ ἡ ἀφάνιστος δυστυχία τῶν σωθέντων κατοίκων τῶν μερῶν ἐκείνων· λυπεῖ βαθύτατα πᾶσαν χριστιανικὴν ψυχὴν. Σὺμπας ὁ Χριστιανισμὸς ἔπρεπε νὰ συνεισφέρει προθύμως διὰ τὴν ἀνακούφιον καὶ σωτηρίαν τῶν δυστυχῶν ἐκείνων εἰδωλολατρῶν. Τοῦτο θὰ ἦτο τὸ πλέον καρποφόρον κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

ΤΟ 1932 ἀσφαλῶς θὰ εἶναι γονιμώτατον εἰς ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα· θὰ καταστῇ ἱστορικὸν ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως. Τὴν 19 Ἰουνίου 1932 ἀπεφασίσθη δημοτικῶς νὰ συνέλθῃ ἐν τῇ Μ. νῆ τοῦ Βατοπεδίου τοῦ Ἄθωτος ἡ Ὁρθόδοξος Προσύνοδος ἵνα μελετήσῃ καὶ παρασκευάσῃ τὴν ἀναγκαίαν προκαταρκτικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν μεγάλην πανορθόδοξον ἢ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Ἐπὶ τινῶν ζητημάτων, ἀπλοουτέρων καὶ εὐχερесиέρων κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτῶν, σπουδαίων δὲ διὰ τὰς ἀνάγκας σήμερον τῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ τὰ ζητήματα τοῦ ἡμερολογίου, τοῦ πασχάλιου, τῶν γαμικῶν κωλυσιμμάτων· αἱ εἴ τινος ἄλλου θὰ δύναται ἡ Προσύνοδος νὰ γνωματεύσῃ περὶ ἀμέσου καὶ ὑποχρεωτικῆς ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐφαρμογῆς τῶν ἠθετικῶν πορισμάτων αὐτῆς καὶ πρὸ τῆς ὑπὸ τῆς Οἰκ. ν.μ. Συνόδου κυρώσεως αὐτῶν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Δηλοῦται ὅτι ἡ ἐπιμέλεια τῆς Δευτέρας τῆς «Νέας Ζωῆς» εἰς τὸν ἐν Χανίοις καθηγητὴν κ. Α. Κώστα νενίδην, δὲν σημαίνει τὴν ἀποχὴν τοῦ ἀιδεσμοτάτου κ. Φραντζεσκάκη ἐκ τῆς ἐνεργουζῶς τοῦ περιοδικοῦ. Τὸ νυντιὸν προστίθεται καὶ νέον κεφάλαιον ἐργασίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τῆς «Ν. Ζωῆς» Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα, δύνανται νὰ ἐξακολουθήσουν ἀποστελλόμενα πρὸς τὸν αἰδ. κ. Φραντζεσκάκην εἰς Βέζμου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ